

KONST | RECENSION

Vakendrämmar och mindfulness på Stockholms gallerier

PUBLICERAD 2023-01-21

Matthew Lessner, stillbild ur "Hyacinthe", på Konsthuset. Foto: Matthew Lessner

Vårsäsongen startat starkt på Stockholms gallerier. Magnus Bons gör en rond och hittar en röd tråd i ett drömligt och kontemplativt uttryck, kanske ett svar på en orolig tid med krig och pandemi.

Galleriutställningar i Stockholm

"To infinity"

André Nordström

Cecilia Hillström gallery t o m 11/2

"Väntan"

Emma Jönsson

Saskia Neuman gallery, t o m 11/2

"Paraboler"

Karl Dunér

Galleri Duerr, t o m 11/2

"Khora"

Jéronimo Rüedi

Galerie Nordenhake, t o m 11/2

"Hyacinthe"

Matthew Lessner

Stora galleriet, Konsthuset, t o m 4/2

"Sloanelly ranger"

Janne Räisänen

Andys gallery, t o m 11/2

André Nordströms debut är en skräll. Jag häpnar inför hans egensinniga och gåtfulla möblemaning av bilder på Cecilia Hillström gallery. Scenografin med teckningar tyder på ett fullt utvecklat konstnärskap, trots att det bara gått ett drygt år sedan Nordström tog sin masterexamen på Mejan.

På golvet ligger en stor teckning av Charles Eames berömda Lounge chair, avbildad i ett märkligt ovanifrånperspektiv. Ett par högtalare i naturlig storlek ramar in fåtöljen och på väggen hänger ett panorama där en ung man blickar ut över ett oändligt hav. Är det konstnären själv som lämnat fåtöljen och klivit in i den andra bilden? Det hela är ett prydligt och perfekt tecknat illusionsnummer i träbrunt och blyertsgrått, med glansdagrar i täckande vitt.

Jag påminns om renässansteckningarna i Nationalmuseums nyss avslutade utställning och Peter Tillbergs metafysiska möbler från slutet av 60-talet. Nordström upprepar den uppställda trion av bilder i tre nära nog identiska versioner, så att delarna skapar en rörelse från golv till väggar och runt i rummet. Eller snarare en rundgång bland kantiga attrapper, förstärkt av mixtrat fågelljud från riktiga högtalare inne i de tecknade.

Vy från André Nordströms installation "To infinity" på Cecilia Hillström gallery. Foto: Jean-Baptiste Béranger/Cecilia Hillstrom gallery

Vad är det egentligen för situation jag betraktar? Likt en smått klaustrofobisk och absurd vakendröm gör den mig på en och samma gång distanserad och delaktig. Är detta en stilla drift med vår lyxkonsumtion eller ett tankfullt flyktförsök från det hela? Att frågan förblir hängande i luften visar på styrkan i Nordströms kluriga installation.

Ett drömlikt och kontemplativt inslag är tydligt hos flera av konstnärerna som inviger den nya säsongen på Stockholms gallerier. Jag ser hur inre världar svarar på den yttre, hur avsikt möter slump. Oavsett om det handlar om traditionella material eller verk gjorda i den senaste tekniken.

Men till skillnad från André Nordströms redovisande bilder överväger fragmentariska verk på gränsen mellan utslocknande och tillblivande. Är introspektionen och denna pendling mellan liv och död reaktioner på en orolig tid eller effekter av pandemin? Hur som helst observerar jag en nytänd vilja till koncentration och fördjupning i kontakten med materialet.

Den textila konsten tillförs nytt bränsle genom Emma Jönssons uttrycksfulla broderier på Saskia Neuman gallery. "Väntan" heter hennes debut på ett Stockholmsgalleri och visar på konstvärldens växande intresse för tidskrävande, meditativt hantverk. Mot en botten av nattsvart eller vinröd sammet avtecknar sig Jönssons personligt färgade scener, som berättar om livets små glädjeämnen och större förluster.

Emma Jönsson, "De röda fåglarna i Marais I", på Saskia Neuman gallery Foto: Saskia Neuman gallery

Intryck från en resa till Paris blandas med upplevelser av människor på flykt. Bilddetaljerna flyter som i en medvetandeström, de blossar upp som fyrverkerier, men bygger samtidigt väl avvägda kompositioner. Djur och figurer, träd och

blommor är återkommande inslag, där särskilt betydelsefulla gestalter effektivt omges av strålade ringar.

Det mjuka textila materialet och det en aning naiva bildspråket ger trygghet och fast mark, även om den antagligen är skenbar.

Starkast koncentration har ändå en svit mindre broderier som Jönsson gjort med kriget i Ukraina i bakhuvudet. Abstrakta svarta former på fläckad gråbeige botten. Hetsande horder av småstygn sprider sig över bildytan. Här finns en materiell förtätning med spår tillbaka till Lenke Rothmans överlevnadskonst.

Krig utgör den indirekta skådeplatsen även i Karl Dunérs koncentrerade utställning på Galleri Duerr, där en fris av långsmala bilder håller rummet och betraktaren i ett stadigt grepp. Här finns ett trettiotal fotografier och målningar på valsad aluminium, nedtonade bilder som utgår från översatta fragment av den antika grekiska dramatiken Aischylos pjäs ”Myrmidonerna”. Stycket utspelar sig på slagfältet utanför Troja, men snarare än att illustrera replikerna lyckas Dunér gestalta känslan av förlust.

Karl Dunér, ”Parabol 15”, på Galleri Duerr. Foto: Samuel Dunér

I ett fragment säger krigsherren Akilles: ”Antilochos, gråt mer för den som lever kvar än för den som har dött. Allt mitt är borta nu.” I utställningen kopplas det till en av de sargade målningarna, där rester av tunn väv och svarta färgfläckar är allt som återstår. Och i fotografiernas stilla töcken formar hus och trädkronor sina konturer mot natthimlen. Gatljus flimrar till i mörkret, och det är som om fotona fångar upp och reflekterar en okänd persons synfält.

Titeln ”Parabler” antyder ju att de skålförmade bilderna är ett slags mottagare. Den oidentifierades ögon har observerat det svaga ljuset. Är detta de sista bilderna, minnen som är på väg att slockna?

Karl Dunérs slutpunkt har sin motpol i Jerónimo Rüedis utställning på Galerie Nordenhake. För i den mexikanska konstnärens atmosfäriska verk börjar måleriet om från noll.

Rüedi målar med konsthistorien i ryggen men försöker ändå hitta en position med så stor frihet som möjligt. På de stora dukarnas silkeslenta grunderade ytor uppträder slingrande linjer likt ljusreflexer, suddiga och omväxlande skarpa i illusorisk

djupverkan. Det är bländande skickligt gjort, och måste upplevas på plats.

Rüedi bygger upp en formlös bildvärld med hjälp av airbrush, inspirerad av tekniken hos billackerare, och säger sig nästan aldrig vidröra duken. En föreställning som i sin tur löper bakåt ända till ikonmåleriets idétradition. Jag upplever det faktiskt som att spåren i målningarna kunde ha fastnat på dem bara genom att han fört dukarna genom luften.

Jerónimo Rüedi, "When all the numbers swim together/and all the shadows settle", på Galerie Nordenhake. Foto: Carl Henrik Tillberg. Courtesy of the artist and Galerie Nordenhake Stockholm/Berlin/Mexico City

Det meditativa tillstånd som präglar Rüedis måleri slår över i ren mindfulness i amerikanen Matthew Lessners videoinstallation på Konsthuset. Besökare erbjuds att slå sig ner på en hård stol med ryggstöd och sätta på sig utrustning som mäter hjärnaktiviteten. Vackra men konventionella bilder från karga landskap i Grekland och Peru sköljer över mig. En berättarröst är ledsagare och tillsammans flyger vi fram högt upp i luften.

Meningen är att deltagarna ska kunna påverka bildflödet på skärmen. Ju mer jag slappnar av, desto större ska effekten bli. Ja, färger förstärks och bleknar, och ibland drar bilden ihop sig en aning, men inte mycket annat händer.

En ovanlig konstupplevelse ändå, trots mitt ointresse för hur det går att inverka på konstverket fysiskt, det intressanta är ju det rakt motsatta.

därför, går hans nerviga original rakt in.

TEXT

Magnus Bons

kultur@dn.se